

№ 8.

26. gada-

1881.

Mahjas Weefis

Ar pascha wiſechehiga augsta Keisara wehleschanu.

Mahjas Weefis iſnahk weentreis pa nedelu.

Malka ar pefektifschamu par pafit:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes. Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes. Peelikumu: par 1/2 gadu — " 85 "

Malka bes pefektifschana Riga:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes. Peelikumu: par gadu 1 " — "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes. Peelikumu: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel iſdots festdeenaht
no plst. 10 ſahfot.

Malka par ſludinashanu:
par weenā ſlejā ſmallu rafiu (Petit)-
rinou, jeb te weet, lo tabdo rinda euenem,
malka 8 ſap.

Redakcija un eſpediſija Riga,
Ernst Plates biltch uſ gradinatu-dru-
lačanā un burtu-leetumē pee Rehlera
baſnizas.

Nabiditas. Jaunakahs finas. Telegraſa finas. Gelsch ſemes finas: Raupiſchana. Par Wallera ſkolu. Brauſchana pa Peterburgas ſchofeju. Par brandvihna bedinashanu Widſeme. Muhsu orgabale. No Limbalcheem. Is Plahntaſcham. Is muhsu puſes. Kuldiga. Talsi. Saldus. Is Leidaneem. Is Peterburgas. Gelschleetu mi- niſterija. Kreuva maldiba. Koſtjan. Charlowa. Is Tomſas. Voroneža. — Ahr ſemes finas: Berlin. Anglija. Turcija. Grekija. Spanija. Seemelu-Amerila. — Par Eropejas Latveeſhu dſihvi. Pafauleš uſwaretojs. Uſaizinashana. Tablumā buhdamai miſlatai. — Peelikumā: Werners un Magreeta. Graudi un ſeedi.

Jaunakahs finas.

Jauna Baltijas damfa kugneezibas beedriba eſot Stetini pafteļejuſe jaunu damſtugi, deht brauſchana ſtarp Rigu un Stetini. Damſtugiſ ſauſchotees „Oſtſee“ un buhſhot weens no leelaleem Baltijas juhā. Winsch buhſhot 200 pehdas garſch un 27 pehdas plats, eefſhot 14 pehdus diſti un wareſhot nest 16,000 zent- neru. Ahtrums aprehkinats uſ 11 megleem. Ta tad to zeka gabaln no Rigaſ lihds Stetini ei wareſhot nobraukt 39 ſtundas.

Kas ne- atdara azis, tas lai atdara malu. Preeffch kahdahm deenahm trahpijahs man dari- ſchanu deht kahdā eebrauzamā-weetā pee-eefchanaſ iſtaba ee-eet, kur ſemneeki un daſchadi eebrauzeji bij; te eenahk godigs ſchihdinſch ar trihs pahri prahwu jaunu uhdens-sahbaku un dahnā diweem ſemnekeem, kuri uſ benki tabaku greesa, lai vehrlof, ſemneeks neko dauds neſlatahs, prafa ko malka, godigs ſchihdinſch teiz, ka 10 rubli malkajot, uſ to ſemneeks atteiz, lai winsch wi- fuis 3 pahrus par desmit rubli atdodot, tad winsch nemot; tamdeht ſchihdinſch uſ ziteem pa- greeſdamees wiſreli iſſmehja, ka winam naudas ne- eſot un ka ari warot wiſus par 10 rubli aidoſ, redſeſhot ko ſchis malkajot un uſ wiſu atgreesdamees adewa, lai malkajot tos 10 rubli. Wiſreliſ ari ſchihdu baididams, panehma ſah- bakuſ un raudſtja p.bz naudas, ſchihdinſch nu- loti nobibjees, iſrauj no kules diwus baltos un ſola wiſreliſ preeffch dſerame naunde, lai ſah- bakuſ atdodot, jo winsch eſot tikai ſpahſejis. Šemneeks to nelikahs ne diſidot, bet ſchamdiſa tik pehz naudas; tad paſcham tik dauds nebij, tad peegruhda beedram, kufch ari blakam ta- baku greesa, lai iſlihdot, kufch ari tuhlit wi- nam to paſneeda; to ſchihdinſch warbuht mani- dams, pagreeſahs uſ otru puſi, lai waretu labi uſpaſeſt, ka wiſreliſ no zita kahda naudu ne- dabu, brehza kleedams, ka neveenam ne- eſot brihw wiſam naudu dot, jo winsch tikai eſot ſpahſejis; bet atpakaſ greeſees jaw redſeja, ka nauda eſot un negribedams naudu panehma un gewaltes ſauſdams iſlikahs, ka pehz gardowoja ejot, aiffſrehja. Wiſreli warbuht kuryneeku at- pakaſ gaididami, eemeta ſahbakuſ pagalde un pabeidsa tabaku grees; bet weens ſchihdinſch ni-

kuſ paſhdamas, uſhauza lai apſlatot jaunos ſah- bakuſ, kuri no tabſim un papihra eſot; to ſem- neeki pamanijufchi, ſchihdam uſ eelu pakat; par laimi bij iſdeweess ſchihdinu nokert un ſawu naudu atnemt; jo zitadi buhfu par 10 rubli leelu klehpi tafis un papihrs nopirkuſchi.

F. S.

Azije par eelfch ſemne iſſtrahdatu zukuru zaur Wiſangſtati apſtiprinatu Walſtepadomes ſpre- dumu noſazita ſchahda: no 1. Auguſta 1881 libds 1. Auguſtam 1883 jamalha 50 kap., bet no 1. Auguſta 1883 libds 1. Auguſtam 1886 — 65 kap. no puda. Finanzministrim attaunts, ſcho leetu eegroſiht un iſdot wajadſigos preeffch- rakſtus.

Saratowā ſenatoru rewiſija ſchim brihſham nodarbojuſehs ar pilsfehtas waldi un tirotaju ihpachumu. Eſot atklahtas leelas jo leelas nekahtibas. Reworkenti gan no puhelejahs, uſda- buht inventara liſti par pilsfehtas mantu; bet newareja atrast; vehdigi tak dabuja rokā inventara uſnehmumu no 1864. g. Tur nu iſrah- dijahs, ka iſ pilsfehtas laſas latru gadu maf- faja pahrlabofchanas naudas preeffch daſchahm ehlahm, kuru — paviſam nebij; p. v. tahu- namu Seminara-eelā newareja atrast u. t. pr.

Rowotſcherkaſtas tuvumā neſen iſ kahdas baſnizas iſſaga ſwehtu bildi, ar dahrgeem ak- meneem un pehrlehm bagati iſrotatu. Baſnizā atrada ſihmi, kura bij rakſtis: „Ko eſmu pa- nehmis, to iſleetaſchu bada zeetejeem par labu; kaſ atlikſees, to dabuſeet atpakaſ.“

Charlowa. Nakti no 12. uſ 13. Februari 174. werſte no ſtūrſkas, netahlu no Raſatſchja-Sapān ſtanzijs pretſchu brauzeens ſaduhrabs ar maiſitu brauzeenu. 3 wagoni tika ſadragati. Nonahwets neweens. Gewainoti 12. zilvekti. Zaur ko ſaduſchanahs notikuſe, wehl neſinams.

Wahzija. Wahzijas walſts fa-eimā tika preeffchā liktas eewehrojamas finas par aijzelot- tajeem uſ Ameriku iſgahjuſchā 1880. gadā. Šihs finas krahtas iſ trihs Wahzijas oſtas pilsfehtahm, proti iſ Hamburgas, Bremenē un Stetinas, kur tas ſkaitlis uſihmet, zil to aij- zelotaju no ſchihm oſtahm uſ Ameriku vehrnā gada aijbraukuſchi. Vebrno 1880. gadu ar aijpehrno 1879. gadu ſalihdinajot atrod, ka vehrnā gada trihsreis tildauds aijzelotajuſchi uſla-

aipſehrñā gada. Tikai 1872. gada aijzelotaju ſkaitlis bija drufzin leelaks par pehrna gada ſkaitli.

Vebrna gada Aprila mehnē ſtildquds aijze- lotaju minetā oſtas pilsfehtas bija ſaraduſchees, ka nemas tildaudi ſugu nebij, kas uſ Ameriku brauſdami wiņus wareja aijwest. Čemeſlis preeffch tam meklejams Amerikas buhſchanas, kas ap to laiku bija paſkuſchas labakas, proti ſemkopim, uſzītigī ſrahdajot un tauvige diſh- wojoſ, jo weeglaki eefpehjams, tur ſew grunts ihpachumu eemantot. Otris ēmeſlis ari ir tas, ka dauds aijzelotajeem jaw Ameriku diſhwo radi un draugi, ka ſenak uſ Ameriku aijgahjuſchi un tur labi eedſhwojuſchees. Dauds reis ari noticees, ka Amerikas radi preeffch ſawem ra- deem aijzelotajeem aijbraukuſchanas biletī uſ Ameriku ſamakſaja. Ari dauds maſgruntneeki, ka ſawu ihpachumu ſawā tehvija pahrdod, uſ Ameriku aijzelo. Wehl wairak maſgruntneeku buhfu aijzelotajuſchi, bet wiņi tapēz wehl pa- ſkuſchi atpakaſ, ka newarejuſchi ſawus ihpachu- mus pahrdot.

Auſtrija. Tureenās weetneku ſapulzē bija ſihwas pahrfpreſchanas par ſkolas leetu. Au- ſtrija paſtahw tas likums, ka latram behrnam kahdu ſinamu laiku ir ſkola ja-eet. Šo no- fazito ſkolas laiku daſchi grib pa-ihiſinaht un tamdeht ſihwas pahrfpreſchanas ſchini leetā notikahs. Noſpreſchanas ſkolas laika pa-ihiſi- nafchanas leetā wehl naw beigta; turpmak redje- sim, kahdu galu ta nems.

Daſchas ahr ſemes avijs ſino, ka Auſtrijai atkai gaidama ministru paſrgroſſchana un pa- dalai uſ tam deuufe eemeflu Iſchku iſtureſchanahs.

Deenwidus-Afrika. Karſch Angleem ar bu- reem ſchim brihſham apſtahjees. Kaut gan pil- nigs pameers naw flehgts, tomehr Angli wal- diſa eefahlufe, ar buhru wadoneem meera-fa- runas, ka warbuht laimigi beigfees, jo ſchis netaiſnis karſch Gladſtonam ſoti nepatiſkams. Kā doma, tad buhru pagheſejumi tifſhot poe- nemti, ja wiņi til wahra ſeh pahle ſem Angli wiſewaldibas. Ja karſch atkal ſahklos, tad Amerikas Ibi ſribot ſuhtih buhreem pa- lihdsi. Tas nu gan protams, ka Angleem patklos, kad wiņi waretu ar buhreem meerā iſlihgt, jo wiņem tagad nemeeti wiſas malas.

Gefährdung finas.

Laupischana. „Rig. Ztg.“ paſneids ſchahdu finu: Laahberges ſemneeks Sihmanis Grunds 10. Februarī ar ſineem abrauza Rigā. Savu prezi pahrdewis par 132 rbl., wintsch Ahrtigas Kalku-celā eegahja kahdā ſchenki, kur tam ſchibdeete kahda peedahwaja, virlt kalendri. Semneeks no pirkla kalendri, iſwilka naudas maku iſ kēfhas, aifmakaſa ſchihdeetei prasito zenu un eefahka tad kalendri apſkatiht un wiau laſbt. To redſeja 4 ſchihdu ſehni, godu 13—17, un redſeja ari, ka ſemneeks fawu vilno maku atkal eebahsa kēfha. Labs loms! teem ſchikita, un ahtri nu kēfhas pree darba. Weens puika preeet ſemneekam klahit un iſſit tam kalendri iſ rofahm, un kamehr tas nu duſmigs noleezahs pebz kalendra, otrs puika tam zepuri pahrwelk pahrqim, trefchais un zeturtais nu klahit pree kēfahm un iſpeſti maku laukā, un eekam nabaga ſemneezinsch nahk pree ſamanas un zepuri dabonnoſt no azim, puiku ſbanda lihds ar laupijumu jaw pa duriwim laukā. Aplauptais nu diſnahs pakat un ar polizijas palihdsibū iſdewahs, rokā dabuht kahdu ſchihdu, kas gan pats nebij dalibneeks, bet bij redſejis jaunoſ laupitajus, zitā kneipē, dalamees laupijumā; tas finaja tos uſdot. Wifū naudu atdabuja atpał un noſeedsneeki ſehſch ſrahtinā.

Par Waltera ſkolu „B. B.“ paſneids ſchahdas finas, kuras eefuhitajis pa datai ſmeblis no mahz. Walter kga paſcha iſſlaidojuma jauna gada deenā Jahnū baſnīzā, ka ari fallaufchi naijs no ſkolas ſkolotaja: Behrungada pirmā puſe ſkolu apmeljeja 44 puſeni un 29 meitenes, kopā 73 behrni; otrā puſe — 36 puſeni un 23 meitas, kopā 59 behrni. Pirmā puſe brihw-ſkolu baudijs 13, otrā puſe 5 behrni. Genemums un iſdewums bija ſchahds: Genemts: 1. puſg.: ſkolas nauda un konzerta iſribl. 694 r. 41 kap., 2. puſgada ſkolas nauda 234 rbl. 90 kap., dahwanas 38 r. 25 f., pohrmindera Steinberga kap. koletko 63 r. 20 f., baſnīzas koletko 40 r. 84 f. Kopā 1071 r. 60 kap. Iſdoti: 1. puſgada 717 r. 73 f., 2. puſg. 518 r. 94 kap. Kopā 1236 r. 67 kap. Ta tad iſtrubla 165 r. 7 kap.

Scho iſtruhku, bes ſaweeem puhlineem, nezeen. Waltera kgs, nabadfigakeem Latweſchu behrueem par labu.

Braukſhana pa Peterburgas ſchofejn ſtarb Rigu un Intſchkalna Grik ſirgu, ka „Ztg. f. St. u. L.“ rakſta, pohdejās nedelās eſot loti nedrofcha paſkuſe. Ratru nakti tur noteckot ſahdibas un uſbrukſhanas. Pee frogeem nebuht nedrihſtot atſtaht ſirgu, ja negribot redſeit, ka ſaglis to aifbrauz. Ta neſen kahds ſemneeks no Walmeeras puſes, no Rigas pahrbräuſot, tizis pree 13. werfes no wairak tehvineem apſtahts un tam kēfhas iſtukſhitas un ſirgs ar weſumu nonemts.

Par brandwihna dedſinashanu Widſemē 1879/80 gada „Balt. Bochenschr.“ rakſta, ka Widſemes 104 brandwihna dedſinatawās poviſam iſdedfinati 67,489,571 gradi beſuhdena ſpirta. Pebz likuma wajadſeja iſdedſināt til 61,658,420 gradus, ta tad 6,433,155 gradi pahral iſdedfinati, par ko nebij jamakfa akzisēs nodofchanas.

Muhsu apgabals. Schini ſeemā dauds reiſ muhsu meschi no mescha ſagleem apmelleti un ir jaw raudſiupchi ar ſawu medijumu lapās laiſtees. Bet laikam gan rets kahds buhs, kas ar ſawu ſagto baki, waj malkas weſumu no manigajeem „ſalſwahrzeneem“ nemanot buhtu

iſſpruzis. Ta ari 2. Februarī diwi meschaſagki bija eedroſchinajufchees 2. meschaſarga meſchā bakiſ ſagt, ſtiadami, ka paſcha meschaſarga naud mabjā. Un bija ar' jaw wineem laimejees pahre robeschu ar ſawu medijumu aifmult. Bet tika ir ſchoreis ſchee gudree ſagli no meschaſarga puſcha us zela panahki, pee kam iſzehlahs zihniſch ſtarb meschaſagleem un meschaſarga puſi. Weens no meschaſagleem bij kēfrees meschaſarga puſcham kruhliſ, gribedams to pagahſt pree ſemes un Deewiſ ſin, kas ar meschaſarga puſi buhtu notizis, ja tam nebuhtu laimejees, ſawu preſineku no fewis atgainaht un pree ſemes pagruht. Meschaſarga puſiſ redſedams, ka newarech ſagli ſes palihgeem nokeblaht, ſteidsahs us tuvalo meschaſargu pebz palihgeem un diſnahs ſagleem pa pehdahm pakat. ſagli ari jaw laikam bij manijufchi, ka labi nebuhs, bij paſlehpufchi ſawu medijumu netahlu no V. diſnawahm preedenē. Koki tika iſmehriti un ſagli meschawaldibai uſdoti, jo abi bij paſiſtami. Otrā deenā tika abi ſagli no meschawaldibas paſrilaſiti un pebz winu wainas noſrahveti.

A. — G. T. — I.

No Limbaſcheem top „B.“ rakſits par ſchahdu behdigu notikumu: No 10. un 11. Februarī nakti noſchahwahs ſchereenās otrās gildes tictogtais D. un, ka diſnams, ſtarb pulkſten 4 un 5 no rihta. Melaimigais atſtabja pakat nabaga mahti ar tſchetreem nepee-auguſcheem behrneem, kuri tagad paſaulē atſtahti bes tehwa un apghdneeka. Melaimigā nabives ribls ir bijis pakallahdejama diwſtobru flinte, kuru wintſch jaw lahdas deenā agraki eſot peelahdejies, ka ari dauds un daschadus papihrus ſadeđinajis. Nahwes iſto remolu gan neſinam, jo D. ne eſot nekahdu rakſtu atſtabjis. — Preelſch kahdahm nedelahm atpaſat noſitahs ſchereenās mahjas iſpaſchneeks M. Uſch., kuru malkas weſums wifū uſtritis. Zaur ſchēem abeam mineteem gadijumeem ir Limbaſchu pilſfehta ſaudejuſi diwus pirmā pilſfehtas weetneku pulka lozeltus.

Tehrpatā. Starb ſtudenteem paſtahw tahds eeradums, ka goda aiflaſrchanas winu paſchu ſtarbā top iſlihſinatas zaur diwlauiju jeb dueli, kur nereti weens no kawejem teek nokauts jeb wiſmasak cewainots. Par ſchahdu ſtudentu eeraduma atſchahu jaw dauds ir rakſits un ruņats, pec kām arweenu wairak tanis domās weenojuſchees, ka ſchahds widus-lailu eeradums muhsu laikds buhtu atmetams. Tagad laſam awiſes, ka Polu tautibas ſtudenti Tehrpatā tureenās universitetes preelſchneebai eefneeguſchi rakſtu, kura wini apſolahs, ka wini ſawā ſtarbā dueli job diwlauiju atmetiſhot. Buhtu wehlejams, ka ari zitas ſtudentu ſabeedribas (korporazijs) pebz ſchih ſtezamahs Polu ſtudentu preelſchneebi dārītu.

Iſ Plahntaſchahm. Aſwinu ſwahldeenu ap puſdeenas laiku noſthla muſchias Brenguſcha eſarā ſchereenās laikpa 3 gadus wez dehlinſch. Winsch bija pree ſwejneeka tihla wellama ahlīga ar ſefeli ſlabydamas ſiwiſ ſmeſdams, no nejanſchi tani eelritis un tā nahwei ſawu dūhwiſ ibiwi upurejis. Apbehdinatee wezakee, brahli un mabfas ſlihloni ſchodeen, tani 8. Februarī, ka penēs paglabaja. Kahds garam eedams bija wina zepuri ſeraudſijs, kuru puikina nahwes bresmās dodamees, bija par ſihmi us leduſ atſtabjis. To paſchu apluhkodams, eeraudſijs garam gabjejs ſlihloni ar uhdeni peepumpetu wifū gulam. Atnahluſchē ūlweki par welti no puhlejabs ſlihloni atdiſhvināt.

Been. laſitaji nenemis par launu, ka par

ſchereenū ſiaodams, ari paſinoju, ka diweem Smiltenes tirdſineekeem us mahju brauzot, us Kirſchu zela, kaiminu walſts Baloschu krogā iſdeweess. Tirkus wakarā jeb 2. Februarī, tee eegreſdamees minetā krogā, tanī plihtejū chi tikmehr, kamehr ſaldā duſā us filta muhriſcha jeb ločhas eelrituſchi. Kamehr tirdſineeki ſaldō ſapads eegrinuſchi us muhriina ſrahluſchi, tikmehr weens prahligs ſelineeks, mineto guletaju, ahrā pree ſroga lendera ſtahwedano ſirgu, no 50 rubli wehrtibā iſjuhdīs un ſawu no 3 rubli wehrtibā ta weetā eejuhdīs un ar to laidees lapās. Cejuhgtais zeemina ehrſels bijis braukſhana newaldaſms, uſtſtrehjis par ſeptinahm ſtundahm weenu wersti un pehdigi nekahdi us mahjahm nebijis dabujams. Noschehlojami wiheſti, kuri brandwiſhna dehſ ſawu ſirdiņu paſauſde! No aufſtuma trihzedamo un bāda zeſdamo nabaga lopu prahligais pahrjuhdī ſeis bija atpeſtijis un aifbrauzis us ſawu mahju. Pahrjuhdī ſeis ſirgu eſot ſarſtahm pehdahm pakat un laikam pebz brihscha tam buhſhot ſagtais zeeminu ſirgs pret ſawu agrakajo lepno ehrſeli pree ſeefahm par labeem libkapeem us muguras ja-atmij. Wiheſlim us muhriſcha guſot kahds wezis bahſees ar ſirgu mihschanu wifū, kur krodsneze to redſedama, uſtauſuſi wezim, kas winam ar peedſehrufcheem ūlwekeem eſot par ſirgu mihschanu. Wezis teiziſ, ka ſchis eſot ſchodeen diwi reiſes ar ſtgeem mihijs un wehli gribot trefcho reiſi miht, waj tad frihtot, waj zelotees. Pebz brihscha tas atraidits iſwilzees lehnām ahrā un paſudis. Pebz tam gahjuſchi guletaji ſirgu raudſiht un atraduſchi ragauv ilkses ſweſchu putnu eejuhgatu, kuru til or weenās rokas bomiti warejuſchi us preelſch ſahdahm. — I. krogā nomira ahrā nahwē kahds wihs. Wintſch tanī eegahjis, eedſehrufcheem ſcharku un pebz tam galvu rokās atſpedams, pree buſotes ſchdedams, ſcho paſauli atſtabjis.

M. K.

Iſ muhsu puſes. No tureenās „B.“ dabujuſe ſchahdu ſinoumu: Preelſch pahri nedelahm man gadijahs no ſelgawas us ſandawu zelot. Kahdas 5 juhdses brauzis, nonahzu laimigī pree . . . ſpagasta. Tē it nejaufchu fateelu ſawu wezo draugu, . . . ſpagasta ſkolojoju. Lai gan man dauds laika ne-atlika, us zeta uſlawetees, tad tomehr wezais draugs peerunāja, winu apzeemot. Bijā puſdeenas ſtunda, kad ſkolas namā nonahzam. Knapi preelſchnamu ſafneugufcheem mums preti ſtahjabs duhmaina iſtaba ar atvehrtahm durwim. Durvis laikam gan bija atvehrtas preelſch duhmu nowiſhchanas. Gefeļkumā domaju, ka kuku, bet kad ari ſkolas galbus eeraduſiju, kad pahrleezinajos, ka ta ir kafe. „No kām tad tee duhmi zelot,“ es joutaju ſawu draugu. „Pee mums tas ir deenā ſlikums, proti fakt, un kad to negribam, tad kūrinam ſtehniſ un rījam duhmu,“ wezais draugs atbildeja. — Kafe galwu pabahſis, eerāugu pliht, kura ka ſentchu upuri kupy. Kamehr us pliht ſlatos, tē it nejaufchu ſkolojoju ſchunelis, zaur iſpuwufchahm ūlafes durvis iſlihſdams, mani ar ſawu draudu balsi loti iſbeede. Ar teem wahrdeem: „Redsat, ta muhsu ūlafes kātu deenū iſflatahs,“ dewamees ſkolojā iſtaba. Pulkſten 2 pebz puſdeenas ſahlahs geografijas ſtunda. Uſdoti bija kahda waliſ ſi Amerikas. Bet kad redſeju, ka ſkolojā ūlakſahrtes truhkuma dehſ bija peeppeſtis, gan drīhs wifū Ameriku us melno ſeena ūlapeļi ūlameht, tad tikai wareju pahrleezinates, jik wehluks ſkolojā amats apspeeſtis un apgruhtināt. Un kad wehli pehdejā ſtunda redſeju, ka ſkolo-

tajam kahdi 182 behrni, ar sawahm Deewa dotahm ehrgelelm bija dseedaht jamahza, jo ehrgeles te nebuht now, tad domaju: „Labaki csmu pehdigais kalspiash, nela taha skola skolotajs.“

Kuldiga, ka lasams „Gold. Anz.“, dibinjuhshas valihdibas komiteja Wolgas truhkuma zeetejeem.

Talsi. No tureenias teek „B. W.“ par schahdu sawadu notikumu sinots: Sahrzenes pagasta fainneeks M. V. bija 1878. g. no Talzu kopmana R., kahda schihda, aishchmees 51 rbf. Schihds uswedijsa fainneeku, lai schis ar sawu tehru pee aprinka-teesas pat parahdu listu farakstu usnent. Pebz schihda gribas faraksts ari notika, jo tehws ar dehlu peepashu schi pee aprinka-teesas, ka wini schihdam 51 r. parahda. 1879. g. tudens fainneeks aishwedis un nodewis schihdam us parahdu, bet bes leezeneekeem un bes kwitanzes: 10 puhru kveefschu un $3\frac{1}{2}$ puhru linfehllu. Bet nu schihds nelekotees neka no fanemteem kveefcheem un fehlahm sinots, un pagehr no fainneeka un wina tehwa, no abeem kopä, 114 rbf., tas ir: no ik katra 51 r., un bes tam, ka protams, par diweem gadeem prozentos. Israhdijees, ka tehws tillab ka dehls, tikai no weena aisleenejumia domadami, ik katis no wineem pat fewis pee aprinka-teesas parahdu ar 51 r. peepashis, jeb, us schihda isteikschau, leeta sawa laikä masakais no aprinka-teesas tapuse ta saprasta. Tagad no fainneeka un wina tehwa ir zaur pagosta-teesu peemineek 114 r. peedsihti, un muhsu lauzeneekeem atleekahs masa zeriba, job tad sawu naudu atvaka dabuht.

Saldus (Kursemé). No tureenias „B. A.“ dabujuschas schahdu sinojumu: Gan neweens meestinsch un neweena pilsfehtina, bes ween Leppaja, wisa Kursemé nebuhs tai mehrä usplaukusi, ka Saldus. Preelsch 25 gadeem bij tiki basniza un winai aplahrt labibas lauki un meschs. Tagad redsam namus un eelas; pee tirkus-platscha pat ir leeli nami, kas leezina, ka schi jo turigi pilsfehtineki dsihwo. Ir eetafisti smuli dahrst, kas ar laiku pilsfehtinai buhs par gresnumu. Lihds 1869. gadam bij Saldus usplaukschau wehl leeli kawelli zelä zaur tam, ka krona Saldus muischas nomneeks mos platschu preelsch namu buhweschanas atwehleja un ari zaur tam, ka schihdeem bij aiseegts Saldus apmestees. Bet 1869. gadä kronis atwehleja muischas laukus, kahdas 120 puhra-weetas, kas freifaja Beezeres upes pusè atronahs, pilsfehtinai par labu. No ta laika ir Saldus azim redhot isplahtijuses. Andele sahla plault, tad ari schihdeem bij atwehlets schi apmestees. Tagad pilsfehtinai jaw pee 2000 edfishwotaju. Zerams, ka warbuht schini gadä tiks aprinka-skola atklahta; jo ihpascha komissija scho leetu sawa gahdaschana nehmisi, un to ari galä wedhs. Tad ari leelais skolas truhkums neween pilsfehtingi, bet wifam apgabalum buhs beigts. Jo lihds schim wijsen, kas sawus behenus taha gribaja ismazhiht, wajadseja suhtiht us Kuldigu un Jelgawn skola. Bodas un schenki, kas muhsu meestins un pilsfehtinas alasch ronahs, ari schi ir labi leelä skaitla. Saldus un daschu apgabalu pagasta nams ari atronahs schi un ik deenas kahdis te peenahk sawu wajadsibu deht: Saderiba un weenprahiba leelais starp meesta un semes eedfishwotajeem wal-dot. Strihdns schi ir swescha leeta; latris us-turahs godam. Leelakahs eelas ir jaw wifas brugetas; namu ihpaschneeki, katis pebz sawas gruntes, ir schos upurus nefuschi. Krahschanas un aisdoschanas-lahde atveeglina naudas-leetas.

Deesgan sinams, ka tur, kahdas cerikies truhkst, kahdis no aisdewejeem top ifsuhkti zaur leelu prozenschu nemfchanu. Gesahkot gan rahdijahs wahja nahlamiba, tali kreetnai ceriktei, bet tagad jaw ar ustizibu pee tahs gresschahs, un nu lahde neween leelakas sumas nem preti un aisdod, bet jaw ari sawus oira gada rehkinimus flehgdama un wifas isdoschanas atrehklinadama — dalibneekeem 36 prozentos pelnas wareja ismalkaht. — Saldus ir ihsti kochha un weseliga weetsa; bet ta jaukala un no dabas bagati apdahwinata weeting ir Kalnamuischa.

If Seidaneem, Kaunas gub., top „Poradokam“ par kahdu ihsu prozeji sinots. Trihs meitas bija dewuschas eemeeslu kaufchanai starp saldateem un raskolnekeem. Beetigais polizijas komisars, us wirsneeka pagehrejumin nelo dauds ne isklaufchinadams, lika meitas fanemt zetti, us kasarmi nowest un tur ar nagaikahm (kasaku plenehm) grunitgi nostrahdah.

Rehweles gubernas awises isfludinats, ka isbehguschi schahdi Kihneefchi: Tschenga, Tschanga, Tsch-Tschanga, Tschengen, Tsch-Munga, Si-Munga un Wei-Zsaa. Kas tos kahdipot, lai nemot zetti.

If Peterburgas „Row. Wr.“ stahsta par schahdu atgadijumu: Tschedde, 11. Februar pulksten 5 pebz pusdeenas Nowaja eelä (Newski-prospecta tuwumä), pee nama ar Nr. 9, preebrauza finnka kareete. Tani paschä azumikli atvajahs nama durivis, is kuras ismazha jauns wirsneeks un pafneedsa kahdu fainiti kareete. Kareete tuhlt leelakä ahtrumä atkal aishbrauna. Bet te is nama isfchaja kahda feeva, brehldama ka ahrprahita: „Tureet, tureet! man behenu nosaga!“ Ba tam publika bija wirsneeka fanehmuje zetti un nodewuhs polizijai. Gorbowojt zaur karetos logeem redsejuschi, ka tani sehdejuse kahda jauna kundse. — Polizija, ka wehlak israhdijahs, protokolë wahrdus netapane-usnehmuse, jo wifas schis notikums efot — tiki familijs eelschiga leeta.

Peterburga. „Golofs“ sun wohstih, ka blakus jaunajeem 25 rublu gabaleem briksuunä ari dabusim jaunuus 10 rublu ga.balus.

Geschleetu ministerija eeelta ihpascha komissija, kreat jopahrspreesch likumi preelsch schihdeem; schi komissija zelot preelsch, paplaschinhahschihdu teesibas. Ta par peem. wina grib, ka tahaem schihdeem, kas eemontojuschi kahdu mahzitu gradu uniwersitetes, buhtu kahdas pat teesibas, kahdas ir to gradu kriptideem. Ihpaschi krona deenesta wina teesibas bij masakas; par peem. tad kriptidei pebz isdeenteem gadeem teek eezelti par schtahterahsteem, pee schihdeem tas no-stahja, un ihstena schtahterahsta tschins par se-wischkeem nopolneem nekuwa isleetats pee schihdeem. — Schinis deenäks kara-dalkeis Dr. med. Traugots (schihds) fewischlu nopolni deht pa-augustinats par ihstenu schtahterahstu.

Kreewu waldiba, ka sinams, pehdejä laikä fabluse ar pahwestu pahrspreest, ka lai Polijä un zitas katolu eparchijas waretu eerest atkal kahrtigu pahrwaldibu. Pee schihds reises Kreewu laikaksti atgahdina, ka no 12 katolu biskapa weetahm schim brihscham tikai tscheträss efot kahrtigu apstiprini bihskapi; tahs zitas turpreti teekot pagaidahm no semakeem preesterem pahrwalditas. Warschawas arkibishkapam Helsinkim, strahpes deht, efot ja-usturahs Jaroslawa, Bilnas bihskrapam Krajsinkim — Wiatka.

Kosijane (Vitebsk gubernä). No tureenias mums peenahzis schahds sinojums: Ir gan reta leeta, ka feewefchi dsemde trinischus (ja wifas trihs dsihwo, wehl leelaks brihnumis), bet napat

pee mums kahda feewina dsemdeja tschetschus, un wifis tschetschis dsihwo it spirgta jaw 2 mehneschi — ir 3 puikas un 1 meitene. Tad wehl pee mums dsemdeja feewina dwihnischus, no kureem puika tik pat leels, ka radijama stundä bisjis, turpteti meitene it spirgta un masa pee-nehmusehs, ka jaw arween, abi chd un bser, ko dod — tik puika raud wairak. — Pee mums stahw kreetnia frema, zetsch ir labs un Mosus pehznahamee laisch ka put ween no fahdichas us fahdichu, few pahrtiku pelnidamees. Pee mums it wifa semneeku kahtra nemazita — proti par 4000 wihru dwehselehu tikai stahwers maht rafsiht un laisti. Starzhina sebd gan pee teefas galda, medalis kalla un pihpis sobös — ja, pihpis sobös un wairak neka — ari postarpam kahdu kreetni peerahj, kahd newar pagasta nodoschanas farnakfaht u. t. pr.; ja-peemin, ka te ir meera-teesas eewetas, kahdgan ahtri un taisnigi teesa. Naudubis.

Nasana. Jauno 25-rublu gabalu eeweshana weetahm iszehluhe blehdbiu. Ta par peem. „Golofam“ rafsta is Sagoschkowas apriuka: „Muhsu aprinksi wehstis ispaudahs, ka weze 25-rublu gabali wairs nederot. Nodoschana fanehmeji atgreshahs atpalat sawas fahdichas, stahstdami, aprinka rentmeistsars ne efot preti nehmis wezo 25-rublu gabalu, tos nepahrmainidams pret jaunajeem. Kaudis sinams wajaja, ko nu dariht, us ko teem atbildeja, wehl ihsti newarot smahi; kreditbiketes warbuht wehl pahrmaintschot, bet kas sun tad. Nu eredadahs gudri blehdeeli un folija 12—15 rublus par wezajeem 25-rublu gabaleem. Pahdomaja sebd, pahdomaja ta — ko dariht, nodoschana bija jamalsa, waldiba jaw negaidischot — un atdewa pilnus 25-rublus par 12—15 rubleem. Wehl otrs peemehrs: Aprinka rentejä nonahlir tigotajis pebz andelos pahpahrem, waj ruhneeks kahds, gribedams farnakfaht sawu afzijz ari scheem leedsahs pahrmaintsch, kahdu pat eemeeslu deht. Ko dariht? Peenahk teem eerhdniis am aishwed tos fahnus un nu israhdahs, ka schi nelaimi wehl war libdseht: jano eet tikai pee nama fainneeka apakschä dselsbode. Nelaimigais tigotajis peemaksa tikai 3 rublus un dabuht jamu 25-rublu gabalu pret wezo.

Charkowa tagad kongress, kura daschu gubernu semistibu delegati pahrspreesch lihdseltus, kas buhtu leetojamä pret breejingo kallu fehrgu. „Golofs“ dabujis schahdas telegramas par schihds neschehligahs kalla fehrgas isplatschano: Wroneschas gubernä wina parahdijahs 1879. g. Janvari. Lihds 1881. g. Janvarim ar wina faslima 14,131 zilveki, no kureem nomira 5112 zilveki, ta tad wairak neka 36%. Scho seemu fehrga stupri gahjuje masumä.

Drelas gubernä fehrgu pamanija 1878. g. Sihku sun truhkst. Tagad fehrga usklatama par beiguschos; jo retuns ween tikai faslimist.

Charkowas gubernä ta eeveefahs 1869. g. Gesahkumä wina bija glehwa, tikai 1877. g. ta pahrvahrtahs par fehrgu, 1878. g. pahfam faslima 15,432, no kureem nomira 5000 zilveki, ta tad wairak neka 32%. 1879. g. faslima 21,571 un 1880. g. 17,477 zilveki, nomira 9200, t. i. gandrihs 53%. Schogad wina jaw eet masumä.

Kurskas gubernä fehrga parahdijahs 1877 un sawu augstako stahwokli fasneedsa 1880, kahd faslima 11,546 un nomira 4041 zilveki, t. i. 35%.

Chersonas gubernä 1880. g. faslima 25,980 zilveki un nomira 9342 zilveki, t. i. 36%. If Tomskas sun „Golofam“, ka weetigais

polizijas meistars alteereem aissledis, us flatu-
wes rābditees polizijas eerehdru mundeera, pat
ne polizijas lomas, pedraudedams, ka, ja kahds
no wineem parahditos, apgehrbts par polizistu,
tas tifshot apzeetinats.

Boroneshas gubernā, Beliko-Archangelskas
kahdschā, isdarita noschelholjama pafchteschana.
Behdejōs gadōs tur beeschi ween notikuschas sah-
dsibas; par to eedishwotaji loti faplikofschées,
zaur ko iszehlees noschelholjams gadijums. 1.
Februari, plst. 9 wakarā 3 sagli eegahjuschi
kahda semneela labibas schkuhn (llehti), aisd-
finauschi tur svezi un it meerigi tad fahkusch
istukschot kweeschu maius. Laudis vamanija
svezi, un 5 wihi ar felumeem roka, apstabja
ehku. Sagli fabla behgt, bet drihs wihi fah-
dschas eedishwotaji bij kopā un teem pakai.
Weenu sagli nokehra un to ta fadausija, ka
tas 2 stundas wehlak nomira. Otrs gan no-
kuwa fawā mahjās, bet dīneji ar waru tur
elausahs un nelaimigo ta apstrahdaja, ka drihs
sumā ari beidsees. Treschais saglis ari tizis
stipri fadausits.

Ahrsemes finas.

Berline. Wahzijas tronamantineela wezaka
deblam, prinzip Wilhelmam bija kahlas, wihsch
apprezeja Schleswigas-Holsteinas prinsēps Au-
gusti Viktoriju. Zetortdeenu un peektdeenu fa-
braza weesi waldineekti un suhtee is wihsahn
Eiropas malahm. No ahrsemes waldineeku wee-
feem ir peeminami Kreewijas leelsirs Aleksejs,
Sweedrijas tronamantineeks, Dahnijas prinsis
Wilius, Wehles prinsis (Anglijas tronamant-
ineeks) un Edinburgas herzogs kā Anglijas weet-
neeki, tad Aostas herzogs kā Italijas weetneeks
un Austrijas erzherzogs Karl Ludwigs, bes tam
wehl bija suhtee no Spanijas Lehnina un Fran-
zijas waldibas. Wihi schee weesi tika fanemti
no printscheem un goda-kara-pulkeem. No peekt-
deenas fahlot celas pils tuwumā bij pilditas ar
kareetehm, kas preefch weesem nostahditas, ar
kara-pulzineem un ar leeleem kauschu pulkeem.
Peektdeena pehz pusdeenas abraza brunte, Sles-
wigas-Holsteinas prinsēps, Auguste Viktorija,
Berlines bahnusi, no Brinkenawas Schleswigā
nahkdama. Tur nonahkuze wina, no kauschu
pulka ar leelu gawilechhanu apfweizinata, kuhlit
dewahs us Belwias pili, kur wina ar sawu
mahti paheguleja nakti. Sche wina tika ap-
fweizinata no Lehnina pabra un wihsen printscheem
un prinzebehm. Gesteena bija ta nofaukt
“eeweschanas” deena, proti ir wezs Brusches
Lehninu eeradums, ka brunte, lepnā brazeenā
un pawadibā, teek westa no Belwias pils us
Lehninu pili. Schis brazeens jeb svehtku
gahjeens arweenu bijis laudim ihsta svehtku
deena. Ta ari scho reisu bija. Jaw diwi ne-
delas nodarbojabs ar to celu isgresnofchanu,
zaur furahm brunte tika westa. Gelas pliwina-
jabs no raibeem karogeem, wihi nami bija isgres-
noti ar saleem pinumeem un ar tepileem ap-
laheti. Brunte fehdeja ar sawu nahloschu wihs-
ra-mahti selta kroneschanas kareete, kura mehds
brunte us Lehninu pili nowest. Tik ko kareete
bijas zaur Brandenburgas wahrtēem isbraukuse,
kad lelgabalu schahweeni norihbeja un brunte
no Berlines magistrata un pilsfehtas weetne-
keem tika apfweizinata. Bijas aissgrahbdams
brhdis, jo apfweizinachanu pawadija nefkai-
tamu kauschu pulka gawilechhanu. Kareete, no
kauschu gawiledameem pulkeem pawadita, lehni
braza us Lehninu pili, kur brughtgans un ziti
printschi un prinzehes bija faplikofschées, lai
brunte waretu fanemt un apfweizinah. Wihi

logi bija kauschu pilni, pat us jumta dauds bija
fahkupschi. Pilī bija faplikofschées wihi ahr-
semes firsti, tad politikas fungi, winu preekschā
Bismarks un generati, winu preekschā Moltke.
Wakarā bija leela pilsfehtas apgaismoschana.
Swehtdeenu notika pilī laulachana.

Anglija. Ahrsemes awises pafneeds kahdu
telegrafa sinu jeb telegramu, ko Granwils laidis
Anglu weetneekam Atehnā. Is schihs finas
redhams, ka Anglija daudskaht fawam weetne-
lam Greekijā laiduse pa telegraftu finas, kuras
simejahs us Greekijas turejchanos sinamā robe-
schu strihdu leetā. Senak domaja, ka tikai Fran-
zijas pafkubinachana un palihdības pefolischana
Greekiju us tam weduscas, ka wina us karo-
schau ar Turziju til mudiga; bet tagad is mi-
netahm Anglu sinahm, kas gaismā nahkuscas,
ir flaidri redsams, ka ari Anglija flespeni Gree-
kiju pafkubinajuse us pretoschano un us kara
fagatawojchanu pret Turziju. Kad Greekija
nebuhtu no Anglijas tikse pafkubinata, tad
wina laikam nebuhu tildauds naudas istehra-
ju, us kareu fagatawodamahs, jo schahda naudas
isdomschana jeb labaki salot, schahda naudas
aisnemschana Greekiju ir leelobs parahdōs gah-
su, ta ka beidsama naudas truhlumā war no-
grint, ja wina nedabuhn. Sawu kara fagatawo-
jchanu leetā lilt.

Reis no Anglijas runajot mums ari kahds
wahrds pefleekams par Irlandi. Irlandes ne-
meerneeku fabeedriba tagad dabujuse stipri gruh-
deenu, kas winai ne masumu fahdehs. Ta leeta
ir schi: Dublinas erzbiskaps islaids tā nosau-
zamo ganuwehstuli, kura tika winu svehtdeenu
basnīzā preefchā lasita un kura esot issazitas
domas, kas simejahs us Barnela. Iru nemeer-
neeku wadona, usturejchanos Parisē un us wina
draudsigu satikschano ar Roschesoru, Wiltoru
Higo un ziteem tahdeem wihsrem. Starp ziteem
wahrdēem erzbiskapa wehstule ari atronahs tabdi:
Breef migala nelaime gan nekād naw Irlandei
usbrukuse, kahda tagad Irlandē draud. Leel
melleti draugi un beedri muhsu tautai starp bes-
deewigeem (proti tahdeem, kahdi ir Roschesors,
Wiltors Higo un t. pr.), kas paschi sawu
tehwiju nelaime gahsu, un wihsas tizibas
pamatūs famaita. Waj latolu-tiziga Irlande
schahdu negantumu pazeetih? Waj wina ust-
zefees wihsrem, kas schahdu negantumu besdee-
wigi isdomajuschi? Waj wina no wihsen fa-
weem fenlaiku svechteem tikumeem atfazifees, kuri
winai gadu simteneem atnesfuschi wihsas kristi-
gas pafaules zeenibū? Lai mehs luhdsamees, ka
Deews sawu schehlastibā no mums to nowehr-
stu. Schee erzbiskapa wahrdi Barnelam dauds
fahdehs un tam luhds ari nemeerneeku partijai
Irlandē.

Turzija. Par Turziju runajot mums kā pir-
mais jautajums pefchā stahjabs: waj Turzijai
karsh buhs jeb ne? Us scho jautajumu at-
bildeht naw schim brihscham pilnigi eespehjams.
Karsh nebuhs, kad leelwalstju weetneekem isdo-
fees Turziju pefveest jeb peedabuht, ka wina
wajadsigos nolihgumus pret Greekiju ispilda.
Ja wihsen tas isdodahs, tad finams karsh starp
Turziju un Greekiju buhs nowehrschams, bet
par to, zil schim brihscham war noredscht, stipri
jafchaubahs. Kad nu, ta jaw fazijam, leel-
walstju weetneeku fapulze Konstantinopelē zaur
wihsen puhlineem israhdihs, waj winai isdofees
karu nowehrst, tad finams politikas wihi ar
leelu gahschana gaida, ka leelwalstju weetneeku
fapulze Konstantinopelē ar sawam darishchanah
weikfees. Leelwalstes wihsen weetneekem pef-
fazijuscas, lai par konferenzes spredumeem un

darbeem neko ne-ispausch. Wispirms leelwalstis
Turzijas waldibai eesneeguscas kopus-rafstu, us
kuru tai ja-atbild. Nu redsehs, kahdu atbildi
Turzijas waldiba dos leelwalstis. No schihs
atbildes jaw warehs nolemt, waj us meeru je-
rams, jeb us karu gaidsams. Kad Turzija
fawā atbildes rakstā buhs tahdus apfolijumus
issazijuse, ar kureem leelwalstis buhs ar meeru,
tad tabs, proti leelwalstis, raudsīhs Greeku wal-
dibu peerunaht, lai ar meeru islibgst. Bet ja
nu Turzija fawā atbildes rakstā tahdus nosazi-
jumus issala, ka leelwalstis newar ar meeru
buht, tad leelwalstis esot nodomajuscas no fa-
was pufes lilt ihpachu pefchlikumu pefchā,
us kahdu wihsi robeschu leeta starp Turziju un
Greekiju buhtu islihdīnas. — Ta tabs lee-
tas tagad stahw Turzijā un kad nu Turzijas
isturejchanahs no fenakeem laikeem finama, tad
mas zerams, ka ar pahrfpreefchanu ween lo pa-
nahs, jo Turzija isrunās un nowilzinafchanā
toti weikla.

Reis par Turziju runadami, ari kahdu wahrdū
peeliksm par Albaniju klah. Beidsamās nedē-
lās bija iszehluhs starp Albaneescheem nemee-
riga kusteschanahs. Us scho nemeerigo kustescha-
nos simejotees, kahda ahrsemes avise raksta tā:
Turzijas waldibai, ka wina pate sala, lai gan
ar gruhteem puhlineem, tomehr esot isdeweess,
Albaneeshu nemeerigo kusteschanos apspeest.
Wihsas finas, kas nahkuscas no Pristinas,
Prizrendas, Spelas un no zitahm Albanijas
weetahm, kur nemeerneekti mehds fapulzetees, us
tam norahda, ka Turzijas waldibas singra is-
turejchanahs teesham dauds ko padariju, ka
Albaneeshu nemeeri tikuschi apslahpeti, wihsma-
sakti luhds tam laikam, kur Greeku robeschu leeta
buhs isschikta.

Greekija. Kā leekahs, tad Greekijas waldibas
leelaka darboschanahs ir fagatawojchanahs
us kareu. Tautas-weetneeku fapulze ar leelu
patikschana usnehma Lehnina pawehli, ko mini-
stru pefchneeks Kumunduros pefchā lasija
un kura simejahs us tam, ka wihi reserves
pulki fasanzami un us kareu fagatawojami.
Greeku ministerija, tā ministru pefchneeks tah-
tak fazija, esot tapat kā luhds schim tās do-
mās, ka jaturahs pee Berlines konferenzes nosazi-
jumieem. Tomehr reserves pulku eefaukschana
ne-esot ahtraki pawehleta, eelam Greekijas wal-
diga nebijs ar leelwalstis farakstijuschi. Schi
fawā rakstā wina esot isskaidrojuse, ka wina
fawus kara pulkus us kareu wis nesagatawojot,
lai zaur to Turziju us kareu isaizinatu, bet tam-
deht, lai fawas teesibas waretu aissstahweht.
Greekija kareu ne-eefahschot, Turzijai usbruk-
dama, bet no kara nebihstotees.

Spanija. Spanijas jauna ministerija tagad
ar leelu uszichtibū pee tam strahdajot, lai wihi
Spanija waretu jaunus pahivaldischanas dee-
nastneekus deenastā ergrosh. Bes tam ministe-
rija gribot tautas-weetneeku fapulze eesneegt
diwus likumu pefchlikumus, proti wihsen
pefchlikumus simejotees us tam, ka us 6 meh-
neschi laiku buhtu semes nodoschanas pa-aug-
stinamas un otris pefchlikumus atkal us tam,
ka buhtu fastahdams pahrfkats par Spanijas
semes un juhras kara-pulkeem. Daschas Spa-
nijas awises (ihpachu tahdas, kas wezus laikus
aissstahw) issala tahdas domas, ka leelaka pufes
no tautas-weetneekem buhshot mineteem diwi
pefchlikumem pretineki. Jauna tautas-weet-
neeku wehleschana jeb zelschana notiks tikai Oktobra
mehnesi.

Seemetu Amerika. Kā lafitajeem finams,
tad kahdās Seemetu Amerikas fabeedroto brih-

walstju apgabalds dīshwo Mormoni, kam tahda tiziba, ka wens wihrs war wairak feewi liktees peelaulatees. Schahda daudsfeewiba neween no kriitigahs tizibas nosfajjumeem teek leegta, bet ari wifa attihstita pafaule (bes ween muhamedani) ir tahdam eeradumam preti. Lai pee Mormonem waretu daudsfeewibu isnihzinaht, tad Idahoas gubernators fuhtijis fabeedroto brihwawalstju waldibai rastu, lai islaistu likumu, kas Mormonem fabeedrotas brihwawalstis daudsfeewibu aissleegtu.

Schini rastā gubernators starp ziteem wahreem ari faka tahdus: Man atkal jazet wehriba us daudsfeewibu isplatischanos schini apgabalā. Kad mani fenekee preefschlikumi schini leetā palikschī bes eewehrofchanas, tad es wehl reis us tam norahdu, lai pee stingreem lihdselktem nela-wejami preefsch schi launuma isbeldechanas buhtu jakerahs. Daudsfeewiba ir Mormonutizibai tahda mahziba, lai waretu dauds peekritējus peedabuht un tad weeglaki tos mehrkus panahkt, ko Mormonu garidsneebi sawai politikai spraudufe (proti nahkt pee semes waldbas). Likumi erauga tahdus, kam wairak neka weena feewa, jeb daudsfeewneeku par noseedsneeku un attihstito zilweku fabeedribi tura otru feewu, kas pirmi feewai dīshwojot teek peelaulata, par leeku feewu un winas behrnuus par ahrlaulibas behrneem. Kad nu likumi daudsfeewneeku foda, tad tahds messe patwehrumu un aisslahweschahu pee basnizas un to atrod pee Mormonu basnizas. No attihstitu zilweku beebribas tahdas otras feewas behrni teek ka ahrlaulibas behrni ifsumiti, nu schee ifsumtee gresschahs pee Mormonu basnizas un us tahdu wihsi Mormonu garidsneebi sawai politikas zentenus pasihst, kas gan noprof, kapebz Mormonu garidsneebi ustura daudsfeewibu.

Tas noteek, lai Mormonu basnizas lozekti buhtu garidsneebi ustizami un paklaufi. Winai, proti Mormonu garidsneebi ar to ir labi wezees un deesgan eewehrojamu fabeedribu dibinajuſe, kuras doma, ka winai isdofees tagadejo waldbu gahst un tanī weetā nodibinaht sawu garidsneebi waldbu. Es tagad prafu, waj tas buhtu gudri, ka mehs sawā starpā tahdu tizibu atkaujam, kuras lozekti nodomajuschi muhsu waldbu gahst un muhsu semi ar laiku sawas garidsneebi waldbchanas nagds dabuht. Schee ir minetee gubernatora wahrdi, kas laikam nepaliks bes eewehrofchanas.

Par Toropezas Latveeschu dīshwi.

Toropeza ir aprinka pilsehta Pleßlawas gubernā tapat ka Kolma, Ostrowa, Noworschowa un Wiliki-Luki. Schinis pilsehtinās un winu apgabalds dīshwo dauds Balteeschu, ka Widsemneeki, Kursemneeki un Igauni; winu flaitlis Toropezes apgabala fneesotees pahraf par 2000 dwehselu. Toropezes pilsehtina puschkota ar 12 pareistigibas basnizahm, kuru starpā pret rihtem atrodahs weena Luteru basniza.

Tur dīshwodamee Widsemneeki ir wairak no Ogres, Kalna Annaismuischas un no Aluknes draudsies, Kursemneeki no Baukas un Wentspils apgabala. Igauni ir ne leelā flaitli. Muhsu puses eddīshwotaju ir wairak tahdu, kas fewim kreetnus un derigus grunts-gabalus no pirklišchi; daschi atkal rentē muischias, muischinas un frogus. Seme tur pee flittakas apkopshanas isvod labakus anglus neka pee muhsu labas isstrahdaschanas. Mescha ir papilnam, wairak behrsu, apschu un egli meschu. Pilsehtā ee-wests behrsu malkas wesums malka tikai 20 f.

Sahle ir loti augliga, feens ir lehts. Muischtureem plauu naw; kas aplauj, lai ari diwidakas feena atdod plahwejam. Seme wišpahrigi nemot ir mahlu seme. Seme ir lehta, tā ka defetinu par dīsantu war par 8 lihds 10 r. nopirkst. Rentinaekam tur ir weegla muischu rentefchanas; muischu ihpschneeki dod fehllu, srgus, lopus un wisu, kas wajadsigs, tikai usto jarauga, ka pehz beigteem gadeem wihs ee-dotaits inventars tahds pats teek atdots kā us-nemts. Saimneebas isstrahdajumi un semes augki ir daschadi zenā: maise it dahrgaka nela pee mums, turprelim lini un fweests atkal leh-taki. Ari japeemin, ka jalks-mihlotajem it leela rascha no rubeneem, irbehm, mesha pihlehm, sakeem un pat wilkus un labtchus dabuhn medikt. Kur labi klahjabs, tur tahda pate tehwi-ja, faka pahrtikuschee Latveeschi.

Kur labi, tur labi, bet atskatīsimēes us flosahm, waj gara attihstibai ari labi klahjabs. Latveescheem un Igaunem skolas naw; ja behrnam turigi wezakee, tad stelle kreisskola. Ar dascheem Latveescheem isrunajees dabuju dīsreht, ka wini labprāt wehlejabs skolotaju un nebuht naw leedfigi istekoscho loni dot. Pee Latveescheem ween buhtu mas lones, bet ja Igaunus klah preeflaita, tod isnahktu deesgan. Tā ari wini spresch un gudro, ja tikai tahds skolatajs rakstos, kas wajadsigs walodās vrastu mahzīht. Tahds ari waretu ispildiht mahzītaja truhkumu basnizā pee deewahrdū turefchanas un pee behrnu mahzibas fatafīschanas. Loti behdigi efot skolas un skolotaja truhkums un nepeezeschami buhtu wehlejams tahds wihs, kas usnemtos upurus, tur weentuligeem tautas braheem buht par aufelli, ko sen gaida un lahro. Tur buhdams redseju daschus Latveeschu behrnu, kas nemahk nedē lafīht, nedē ari lahga Latviski runaht. Tas tikai nahk no tam, ka naw skolu un mahzītajs tikai reti tureenas draudsi apmekle.

Basniza preefsch winu wajadsibas pēeteekscha; koka nams ar masu torniti bes pulkstena, ari chregetu truhkst, kuru weetu ispilda harmonijums, ko no apteekera panem, kad mahzītajs atbrauz. Basnizas eelschpuse ir jaunki isglītota, kahdu Widsemes lauku draudsēs reti atrod. Mahzītajs nahk diwreis pa gadu, Janvara un Augusta mehnesi; tapat ari Kolma, Noworschowa un Weliki-Lukds. No skona mahzītajs dabuhn kahdu datu lones, un pastes srgus, ko atbraukt un aissbraukt; tad ari kā lones datu dabuhn 2 rubli no latra, kas pee fw. wakari-nahm eet un tapat sawu datu no kristameem un laulajameem.

Satiziba Kreewu tauteescheem ar Latveescheem un Igaureem naw nekahda smahdejama, kaut wini tikai daschreis dīshmas Latveesches un Igaunus nefauktu par „Tschulnahm;“ pat ir sirgu dīshdam iwi faka: „eh ti Tschulna!“ Deenast-neekus gan newar lahga dabuht, bet ja kahdi ir, tad tee par 30 rbi. kalpo. Bahri Latveestes redseju no turigeem Kreewu dehleem noper-zetas, bet ar to tahs ari nobeids sawu tautibū, kā tas no tam redsams, ka behrni wairs nesin ne wahrdā Latviski runaht.

Seme schē pret Widsemes apkopshanu dauds masak teek aplopta; jeli gauschi mas teek lopti, tikai no fala, faules un wehja, leetus latru reisu tos ismeekshē. Pastes jeli naw ne tuvu tik labi kā schē muhsu widū masee leelzelē. Ostrowas un Noworschowas pastes leelzelsh jaw teek ar schagareem un granti pa wirfu brugets. Kolmas, ihpschi Toropezas pastes zelsch ir wairak no dabas lopis.

Viju weenā muischinā, kas preefsch 10 ga-deem no Kalnina l. is Mahlupes pirkta. Tur redseju wehl ihsti dīsimtenes isfklatu pehz mah-jahm, semes un lopu kopschanas. Jauns dāhrīs bija ar oglajeem un abbelehm apstahdits. Dehli un meitas brangi skoloti. Wifs bija bagatigi un glihti.

Weeniga wehlefchanahs buhtu, lai garigi preefschneeki gahdatu par skolahm. Pee dascha Latveescha ir wezais jaukais eeradums, fweht-deenas rihtōs natureht rihta- un wakata-luhg-chanas un nolashit tabs deenas sprediki. Lai gan ik fwehtdeenas mehneshā pirmā fwehtdeena tur pehrminderis basnizā deewahrdū tura, to-meht fliktā zela deht pawafards neko dauds ne-eet. Ari japeemin, ka Wiliki-Lukds taifa muhra deewa-namu; lihds schim natureja deewalpoščanu ihretā mahjā, tapat kā Noworschowa un Kolma. Ostrowas draudsiti mahzītajs amelle par diwi nedekahm reisu.

J. Platāis.

Pafaules uswahretojs.

(Turpinajums.)

Gala Alekanders fawu eenaidneeku pee Abehlas un Gaugamehlas Asirija panahja. Darijum bij waren leels kara-spehls, kahds fawā laika Kerkam Greekā; skaitija pilnu milioni, un Persu lehgeri bij tahda ruhlschanas, ka to par juhras kaukschanu buhtu warejis tureht. Alekanders nemas nebihjabs. Wifū ar apdomu isriblojis, winsch tai nakti preefsch kaujas tik zeefchi un meerigi guleja, ka tas rihtā diwi un trihs reises bij japo-modina.

„Tu til zeefchi guli,“ fajija Parmenions, „it la tu jaw buhtu uswarejis. „Nu,“ atbildeja Alekanders, „mehs tak jaw efam uswarejuschi ar to pat, ka eenaidneeku, ko tik ilgi mellejuschi, efam atraduschi, un mums tam pa tukfnechesem un kalneem wairs valat naw jadsenahs.“ Un nu winsch ahtri us to wišvarigako kauju fatafījahs. Darijus leela kara-spehls malu malās tika isklihdinats, un netruhka dauds, ka Alekanders winu pafchu nefawangoja.

Schis, kā arween fawa kara-spehla widū us augsteem rateem sehdeja un bes tam wehl leelaks buhdams augumā par teem zi-teem, wifeem bij redsams. Lihds ka Alekanders winu eraudīja, tas ar sawu ustizamo Bu-zezalu, us ka arween kauja jahja, teesham Darijum pretim skrejja, un tas beigts buhtu bijis, jo ta leela lielā pulka deht tos ratus tik ahtri newareja aisswest, — ja tee wišduhschigalee Persi Makedoneescheem nebuhu pretim stabjuſches un ar to sawam kēhninam laiku gahdajuschi, nā ahtru sirgu kahpi un aissjaht. Bet wina rati, preefschturamais, mehtelis u. t. pr., Makedoneescheem atkal rokās krita. Bes tam pafaul dauds mantu falaupija un Alekanders fawus draugs nu atkal bagati wareja apdahwinah.

Gahja tahlak; zelā nekahdu kawelku wairs nebij; wifa Persija atvehrabs. Papreefsch winsch dewabs us to tahlo Bahbeli, var kurās muhreem winsch newareja deesgan isbrihītees, tad us Persijas galwas pilsehtu Subsu, kur winam bes gala leelas mantas rokās krita. Behz tam us Persepoli, to skaito pilsehtu, kurās drupus reisneeki tagad wehl brihūdamees skatahs. Selka schē tik dauds bij, ka to aissveda ar 20,000 sirgehseleem un 5000 kameleem. Bet waj

Krebsum nebij taifniba, tad tas fazija: „Preesch mirechanas lai neweem laimigu nefeiz!“ Winsch sche ari leelu Kerkha statuwa atrada. Saldati eelausdamees to semē bij no-gahsufchi un ta turpat wehl guleja. Alekanders pee tabs nostahjabs. „Waj man tewi tur atstaht, waj tew tawas schehlsfirdibas deht atkal uszelt?“ Ilgi tur domās stahwejis, winsch aissagahja. Alekanders sche tschetri mehneschus palisa, lai wina kara-spehels atpuhstos. Katre deenau ar dīshrehm parvadija. Kad tee tschetri mehneschi pagalam bij, un Alekanders domaja zeltees, winsch preefsch tam wehl faiveem draugeem leelas dīshres taifija. Te weenai fewai, kura ta bij palaidushehs, ka libds ar wihsch dīshra un peedsehrabs, prahitā nahza: jauki buhtu skatites to kchnina pili ugns leesmās; Kerkhes to efot buhwejis, pret Greekem kaxojs un Ateenas nodedsinajis, tad gan peeklahjotees pee wina peeminas atreebtees un to pili nodedsinah. Schis padoms teem eedsehru-scheem labi patika un tee luhsot til ilgi usstahja, libds to kahva; pats lahvu sagrabbis, uguni peelaiba un ta skista pils libds pascheem pamateem nobega. Pateesi, tas nebija weena kchnina darbs.

No Alekandera dewigas rokas mums dauds teek stahstits. Kahdu reisi eraudsija weenu saldatu dzenot chseli, apkeautu ar kchnina felsu un kad tas taflak wairs nesphejia eet, tas saldots tam lopinam smago maiju nonehmis, to esdams pats taflak nesa. Alekanders wazajis, ko schis til gruhti nefot un to dabujis dīrdeht, tam schehlsfirdigam wiham usfauza: Nepeekuhsti, bet aisses to maiju fava paschatekti un patiri to fewim!“ Wiswairak winsch par to faslaikahs, ja kahds wina dahwanas leedsahs fanemt. Ja kas no wina kant ko luhsahs, tad to nekad par launu nenehma. Winam lehzeri bij jauns zilvels, ar kuru brihscham balli spehleja; schis nelahdu dahwanu no wina wehl nebija dabujis, tapehz ka launejabs, no ta kchnina ko luhsahs. Galā jaunellis to mehr ta darija: winsch, atkal reis ar Alekandern un kahdeem ziteem spehlejot, bumbu newis us kchninu, bet arveen us kahdu no teem ziteem sita. „Tapehz ta bumba tad manim neete?“ — waizaja kchninsch. „Tapehz,“ atbildeja jaunellis, „ka tu manim ne-est luhsahs.“ — Alekanders schos wahrdus labi sapratis, to jo bagati apdahwinaja. Sawam kara-wirsneekam, tam wezam Parmentonam, winsch reis weena bogata Perseescha namu schinkoja, kura tas drehbes atrada, kas ween jaw 1,200,000 wehltibā bij. Wina generali kchnina dewigo prahnu tihri nepeekuhjigi isleeladami, til dauds dabuja, ka paschi jaw gandrīhs nesinaja, ka to naudas pulku isschkehrdeht. Zits sahbas ar sudraba naglahm lila apkalt, zits tabs smiltis, kuru us spehlu platscheem wajadseja, lila ar dauds chseleem-no Egiptes us Persiju west, zits us jaks ejot, til dauds tapefchu libds nehma, ka tabs ap weenu puustreschu juhdsu leelu semes gabalu apkalt wareja steep. Ar tahdu ischkehrdechann Alekanders meerā nebij. „Man brihnumis,“ fazija tas weenreis, „ka wihi, kas til leelas briesmas pedishwojuschi, ne atsift, ka wehliga dīshwe rahda klapa tikumu, darbs kchnina. Waj nesinat, kas muhsu uswarechunas mehkes ir, lai nedaram ka tee uswaretee darijuschi?“ Ari wina mahte Olimpijas ar to meerā nebij, ka fawus generatus til bagatus darija. „Dari taweeem draugeem zitā wihsē labu,“ rafstija ta winam reis, „un nerahdi fawu gesnumu ar to. Tu tos wihsus par kchni-

neem dari blakus fewim, kamehr tu tos taweeus pats fewim nolaupi.“

Scho fawu mahti winsch gauschi mihsleja, un kad reis wehjuli bij lafijis, kura weens no wina Makedonijā atstahtem semes-fogeem par winas patgalwibū schehlojabs, tad winsch fauza: „Das wihs (Antipater) nesin, ko til weena pati no winas afrahdm desmittuhkstosch no wina grahnatahdm isdsehch!“ Lai gan dahwanas ar dewigahm rokahn isdalija, tomehr nepateziba daudsreis wina alga bij; daschs fazija: „Winsch manim ari wairak buhtu warejis dot!“ Tapehz winsch reis teiza: „Kchninsch labu dara, un neleeds launa no few runaht.“ Kad weens otru apsuhdseja, tad til weenu ausi mehdsu us to greest, lai otra apsuhdsetam paliktu.

Tas nelaimigais Darijus pa tam no weena walsts apgabala us otru behdsu. Alekanders nu zehlachs, apnehmees nenoostahees, teekams to panahzis. Bij ja-eet jour tulshahm posta-weetahm; gandrīhs bij jokahpī pahr kahneem, gandrīhs zaun karsteem smilshu-tulshescheem jastaiga; jo Darijus behdsu libds pat Kaspijskis juhras walsts robeschahm. Alekanders weenreis ar fawu kara-spehlu zaun pahrleku kastu smilshu-tulsheschi ejot, til ka nenooflahpa. Tur saldati awotu usgahjuschi, fawus ahdas-traukus ar uhdene pildeja. Sawu kchninu noslahpuschu eraudsijuschi, weens no teem winam fava brunu-zepure uhdene atnesis, fazija: „Dser jes, kchnin; gan to uhdene preefsch faiveem behrneem efam smehlusch; bet ja ari mirtu, tomehr tee deewi mums atkal zitus war peeschkirt; bet kava weeta mums zits neweens newar tilt.“ Alekanders to brunu-zepuri panehma; bet redsedams, ka wihi jahtneeli ap winu galwas nokahra, isslahpuschi us to uhdene skatites, tad to atderva atpalat fazidams: „Ja es weens pats dseru, tad tee tur wairak slahpes justu.“ — To dīrdejuschi, wihi jahtneeli fawza: „Wed muhs til drofchi tablak, ak kchnin; ne-efam peekufuschi, nebeh-dajam par slahpem, kamehr mums tahds kchninsch ir.“ Ilgi Darijum pakal dīshdamees, Makedonefchi dabuja dīrdeht, ka Darijum pa-wisam skitti ejot. Weens no wina semes-fogeem, Besus, nelaahga zilvels, minu bij panehmis, to ka zetumneeku fewim libds weda; jo tas tais apgabala par kchnin zereja zitees. Alekanders til ahtri us preefschu bij steidsees, ka — kahjineekus pakal atstahjus — galā pee tabs buhdings tika, kura Darijus un Besus pehdigu nakti bij pahrgulejuschi. Ka spahndos nu us preefschu steidsahs. Bet kad nu Besus redseja, ka to kchninu no pakaldineejem wairs newareja isglahbt, winsch to dauds weetas nahwigi eewainois un to asinis ratsd atstahjus, jahschus ahtri behdsu. Un tam schis pats pehdigais laits ari bij. Til ka bij projam, Alekandera jahtneeli jaw atskrejja un Dariju asinis gulot atrada. Tam nabaga wiham, fava laikā waren leelas walsts waldneekam, us ko tulshostschu kalsu skatijahs, — tagad neweena pascha nebij klah, kas tam to wiswajadigalo buhtu pasneidis. Ka wihi eewainoti, ari winsch leelas slahpes zessdams, luhsahs uhdens malzinu. Weens Makedonefchi saldati to peenesis, winu atspirdinaja. „Draugsl!“ teiza Darijus, „tabs man ir tabs wisleelakas behdas, ka tewim tawu schehligu darbu newaru atmaksah. Bet Alekanders tewim tawu algn dos. Zaur tewi es winam roku fneidsu, zeredams, tee deewi winam to schehlastibu atlihdsinahs, ko tas manai mahte, manai Statihrai un maneem behrneem darijis.“ Ar scheem wahrdeem winsch atswehlahs atpalat un nomira. Pascha laikā Alekanders atskrejja,

zededams, winu wehl dīshwu atraft, bet to nomirschu eraudsidams, winsch foti noskuma. Sawu meheli nowilzis, to lihki ar to apshahja un to ar kchnina godu lila glabah. Besu winsch til ilgi wajaja, libds kamehr to rokas dabujis, to kchnina flesklawu nescheligi lila nobendeht.

(Turymat wehl.)

Ufaizinafchana.

Mehs Widsemē un Riga jaw sen sinam, baha gruhta peemekleschana usgahjusi teem, kas pee Wolgas upes dīshwo. Ne welti tee muhs palihgā luhschuschi. Basnizas teesas un avischū redakcijas, mahzitaji un ziti wihi jaw labuteesu naudas fuhlijuschi tai beedribai, kas Saratovas pilsfētā cezelta, lai bāda-zeetejus glabbi.

Tomehr ar to palihgu, ko tee bāda-zeeteji no muhsu semes un ari no zitahm malahm dabujuschi, wohl nebuht naw deesgan. Turpretim tas truhkums jo deenas leelaks palizis. Jawtagad dauds tulshostschu wairs nesin, ka glabhtees. Tapehz ari neweenam nebuhs peekust, to mihestibas darbu strahdajot, un ari neweenam nota nebuhs atrautes.

To atsīhdami, tee apaksch rafstitee fademu-schees par „palihga-beedribu teem bāda zeetejeem pee Wolgas upes“ par labu. Ar stipri palau-schanu tee mihsleibas dahwanas libds no pilsfētneekem un no semeslaudim, sinadani, ka wini ar fawu luhscham nepaliks launā. Wihi apaksch rafstitee beedri un ari wihi Riga. Autera mahzitaji ar paterīzibū dahwanas fanems teem gruhti apbehdinateem par labu.

Bet Deevs, tas Rungs, lai to darbu svehti, ka Wahrdā fablam un lai palihds, ka Widsemē un Riga cedishwotaji muhs laipnigi paklauša. Bet sw. apustuls sala: Lai to labu daram pee wihsen, bet wihsairak pee teem tīzibas beedreem.

Eduard Hollander, wezakais birgermeisters. R. Bergengrūn, notahrs. R. Bornhaupt, konsulents. R. Büngner, pilsfētatas galwa. G. Grāde, bīschu komitejas preefschēdetaja palihgs. A. v. Grünewald, Belles m. I. A. Hillier, pilsfētatas rahts. J. Holst, wezmahzitajs. A. Jentsch, wez. mahz. D. A. Jlen, basnizas teesas peeschdetajs. L. Kerlowius, pilsfētatas galwas beedris; G. Kieserīzky, politechnikuma direktors; Dr. S. Kröger, J. Lütkens, wez. mahz.; R. Müller, superintendent; A. v. Richter, landrahts; A. Schwartz, inspektors; G. Schneider, pilsfētatas skolu direktors; W. J. Taube, pilsfētatas eltermans un rahts. W. Tiling, mahzitajs; R. Wilm, rahtslungs; R. Zander, bīschu-komitejas preefschēdetajs, pilsfētatas eltermans.

Zahlumā buhdamai mihsakai.

It moju brihdi es ka paradisee
Pee Tawahm fruktum esmu prezajees,
Un tagadin ne-issakamā wihsē
Preesch manim wihs tas ir pahrwehrtijec,
Tu biji mana wihs skista swaigsne,
Kas mirdseja starp pasaul's jaukumeem
Un libds ar tew noseed mana augsta laime,
Kas tagad grimst eeksch tumfēem eelejem.

Gan war buht, ka Tawi seidi skista
Pee zita drauga fruktum noseedehs?
Un jaunellis warbuht ko Tu faijt,
Tas laimes mahtes klehpī noschēdehs,
Un tas arveenu manās fruktis swanib,
Ko liktens man reis zaur Tew peeschkīri,
Noschēlodams, ka nebiju famanis —
Nowehlu Tewim „augstu laimibū.“

